

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 58759530.010.06.02/241-7

21.03.13* 3003

Konu: Elektronik Haberleşme Hizmeti,
Elektrik ve Doğal Gaz Alımları Genelgesi.

..... BAKANLIĞINA
..... MÜSTEŞARLIĞINA
..... BAŞKANLIĞINA
..... GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
..... VALİLİĞİNE
..... REKTÖRLÜĞÜNE

Bakanlığımızın 13.10.2011 tarihli ve 13316 sayılı Genelgesinde; elektronik haberleşme hizmeti ile elektrik ve doğal gaz alımlarının ilgili mevzuatlarında yapılan değişiklikler ve piyasalarda meydana gelen gelişmeler sonucunda, serbest piyasa koşullarında temin edilebilme şartlarının oluşmaya başladığından bahsedilerek kamu idarelerinin söz konusu ihtiyaçlarının temininde uyulacak esaslar açıklanmıştır.

Söz konusu Genelgenin uygulanmasında oluşabilecek tereddütleri gidermek ve uygulama birliğini sağlamak amacıyla aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır.

Genelgenin ihtiyaçların temininde dikkate alınacak hususları açıklayan 2 numaralı maddesinde;

"4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında bulunan idarelerce; elektronik haberleşme hizmetleri ile serbest tüketici olmaları halinde elektrik ve doğal gaz ihtiyaçlarının ihale yolu ile temin edilmesi esastır.

Ancak, serbest tüketici olunamaması, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde söz konusu ihtiyaçlar doğrudan temin yoluyla karşılanabilecektir."

ifadesi yer almaktadır.

Bilindiği üzere, 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre, ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Pazarlık usulü ile ihale yapılması ve doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması ise ancak anılan Kanunda belirtilen özel hallerde mümkündür.

Genelge kapsamındaki ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanması ise; serbest tüketici olunamaması, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanununun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde mümkün olacaktır. Belirtilen hususlarla ilgili açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

I-Serbest Tüketici Olunamaması

Elektrik ve doğal gaz piyasasında serbest tüketiciye ilişkin hususlar; 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Yönetmeliği, Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararları ve ilgili diğer düzenlemelerde belirtilmektedir. Ayrıca, elektrik ihtiyacının teminine yönelik Kamu İhale Kurulunun 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK.D-105 sayılı Düzenleyici Kurul Kararı da bulunmaktadır.

Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Yönetmeliğinde;

Serbest tüketici: Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişi,

Serbest olmayan tüketici: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite alımlarını sadece, bölgesinde bulunduğu görevli perakende satış şirketinden yapabilen gerçek veya tüzel kişi,

Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde;

Serbest tüketici: Yurt içinde herhangi bir üretim şirketi, ithalat şirketi, dağıtım şirketi veya toptan satış şirketi ile doğal gaz alım-satım sözleşmesi yapma serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişi,

Serbest olmayan tüketici: Doğal gazı kendi kullanımı için dağıtım şirketlerinden almak zorunda olan gerçek veya tüzel kişi,

şeklinde tanımlanmıştır.

Buna göre, elektrik ve doğal gaz alımlarında; ilgili mevzuat uyarınca serbest tüketici olunamaması halinde, tedarikçisini seçme hakkı bulunmayacağından 4734 sayılı Kanununun 22'nci maddesine göre söz konusu ihtiyaçlar idarelerce tek kaynaktan temin edilecektir.

II-Piyasada Rekabet Koşullarının Oluşmaması

Genelgede belirtilen “piyasada rekabet koşullarının oluşmaması” ibaresi; ihtiyacın sadece tek kaynaktan temin edilmesini ifade etmektedir.

4734 sayılı Kanununun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının aşağıda belirtilen (a), (b) ve (c) bentleri hükümlerine göre ihtiyaçlar tek kaynaktan temin edilmektedir.

- a) *İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.*
- b) *Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.*
- c) *Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.*

Yukarıda belirtilen fıkranın (a) ve (b) bentlerinde ihtiyacı karşılayabilecek sadece tek gerçek ya da tüzel kişi bulunmaktadır. Fıkranın (c) bendine göre ise, ihtiyacın karşılanması ile ilgili alanda birden fazla gerçek ya da tüzel kişi bulursa bile mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması söz konusudur.

Yukarıda belirtilen bentlerle ilgili Kamu İhale Genel Tebliğinde ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir. Anılan Tebliğde;

“Madde 22- Doğrudan temine ilişkin açıklamalar

...

22.2. İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini

İdareler, 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulamasında mal ve hizmet alımlarında, 4734 Sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir...

22.3. İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini

4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu-KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir.

22.4. 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca mal ve hizmetlerin ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden temini

...

22.4.1.1. Bu kapsamda yapılacak alımlarda, Kanununun 5 inci maddesindeki rekabet, saydamlık, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri ile Kanununun temel alım usullerinin gereği olarak; daha önce sözleşmeye bağlanmış asıl işin kapsam ve miktarının, idarenin ihtiyacını karşılayacak şekilde tespit edilmesi; toplam süreleri üç yılı geçmemek üzere asıl sözleşmeye dayalı olarak yapılacak alımların ise, ihtiyaca ilişkin asıl sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımıyla ilgili olarak önceden öngörülmemekle birlikte ihtiyacın gereği olarak ortaya çıkmasına ve tamamlayıcı nitelikte bir alım olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Temine konu olacak mal ve hizmet alımları arasında kabul edilebilir doğal bir bağlantı bulunmalıdır.

...

22.4.1.3. İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması, kamu kaynaklarının verimli şekilde kullanılması için 4734 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak ihale usulünün belirlenmesine ve ihale dokümanında yapılacak düzenlemelere ilişkin yetki ve sorumluluk idarelerin takdirinde bulunduğundan; ihtiyaçların 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında temini için, alımı gerçekleştirilecek mal ve hizmetin, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanmasının zorunlu olduğunun idarelerin teknik birimlerince ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması gerekmektedir.

22.4.1.4. Yukarıdaki esaslar çerçevesinde; alınacak mal veya hizmetin mevcut ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyum ve standardizasyonunun sağlanmasının zorunlu olduğu idarelerin teknik birimlerince ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması halinde, bu mal ve hizmetler ilk alım yapılan gerçek ya da tüzel kişiden 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında alınabilir. İdareler 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (c) bendinin uygulamasında, 4734 Sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanacaklardır.”

ifadeleri yer almaktadır.

Buna göre, idarelerce anılan Kanununun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında tek kaynaktan yapılacak alımlarda, Kamu İhale Genel Tebliğinde belirtilen hususlarla birlikte ilgili diğer düzenlemelere de uyulması gerekmektedir.

III- 4734 Sayılı Kanununun 22'nci Maddesinin Birinci Fıkrasının (d) Bendinde Yer Alan Limitlerin Aşılmaması

İdareler, Kanununun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitleri aşmayan ihtiyaçlarını doğrudan temin yoluyla karşılayabileceklerdir.

Diğer taraftan aynı fıkranın (e), (f), (g), (h), (ı) ve (i) bentleri kapsamındaki alımların, elektrik ve doğal gaz ile elektronik haberleşme hizmeti alımları ile ilişkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, idarelerce Genelge kapsamındaki ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanması; 4734 sayılı Kanununun “Doğrudan Temin” başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan hallerden birinin gerçekleşmiş olması şartıyla mümkün olacaktır.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Maliye Bakanı